

Agendanr.: 12
Voorstelnr.: RB2019063
Onderwerp: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019
Programma:

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 8 augustus 2019

Voorstel / besluit:

1. De verordening rechtspositie Raads- en commissieleden Heerhugowaard 2019 vast te stellen.
2. Voor de raadsperiode 2018-2022 gebruik te maken van het overgangsrecht voor de raads- en commissieleden aan wie in 2018 al een belaste vergoeding is verstrekt voor ICT.

Inleiding

De rechtspositie van raads- en commissieleden wordt op meerdere niveaus in de wet geregeld. Naast dat gemeenten een lokale verordening vaststellen, wordt landelijk een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) vastgesteld. Het gaat dan om het zogenaamde Rechtspositiebesluit.

Met het verschijnen van het nieuwe Rechtspositiebesluit Decentrale Politieke Ambtsdragers in januari 2019 is een groot aantal wijzigingen doorgevoerd. Het gaat dan vooral om regelingen die voorheen in de lokale verordeningen werden opgenomen en nu zijn 'verplaatst' naar de landelijke regeling.

De wijzigingen maken een aanpassing van de lokale verordening noodzakelijk. Om die reden heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een nieuwe modelverordening opgesteld. Daarbij is een expliciet onderscheid gemaakt tussen de rechtspositionele regelingen voor wethouders en die voor raads- en commissieleden. In tegenstelling tot voorheen is voor beide een aparte modelverordening opgesteld.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de nieuwe verordening rechtspositie raads- en commissieleden wordt de rechtspositie van raads- en commissieleden vastgelegd. Er wordt aangesloten op het Rechtspositiebesluit Decentrale Politieke Ambtsdragers 2019 en de rechtspositie van raads- en commissieleden in Heerhugowaard en Langedijk wordt waar mogelijk gelijk getrokken. Om te voorkomen dat er een dubbele voorziening wordt getroffen voor ICT-voorzieningen, wordt gebruik gemaakt van een overgangsregeling.

Argumenten

Fusiegemeenten

De aanstaande fusie van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk betekent dat op termijn gewerkt zal worden met één verordening. Bijgaande verordening is derhalve opgesteld in overleg met de griffie van Langedijk, waarbij getracht is de verordeningen zoveel als mogelijk met elkaar in overeenstemming te brengen.

Rechtspositiebesluit Decentrale Politieke Ambtsdragers

Per 1 januari 2019 is het nieuwe Rechtspositiebesluit Decentrale Politieke Ambtsdragers ingegaan. De wetgever heeft er daarbij voor gekozen een aantal regelingen die voorheen werden

vastgelegd in lokale verordeningen voor alle gemeenten tegelijk vast te leggen in het rechtspositiebesluit. De lokale beleidsruimte voor gemeenten is daarmee kleiner geworden en de rechtspositie voor raadsleden meer universeel. Gevolg is dat de Gemeenteraad een nieuwe lokale verordening dient vast te stellen, al heeft hij daarin nog maar een beperkt aantal afwegingen te maken.

Onderstaand een overzicht van de af te wegen onderwerpen, alsmede een voorstel voor wat betreft die afweging in Heerhugowaard, e.e.a. aan de hand van de VNG-modelverordening.

Ten behoeve van raadsleden:

1. *Een deel van de raadsvergoeding (max. 20%) kan gekoppeld worden aan de aanwezigheid bij vergaderingen*
 In de huidige verordening van Heerhugowaard is deze bepaling opgenomen. In Langedijk is dat niet het geval. De bepaling is met name bedoeld om het fenomeen van 'spookraadsleden' te voorkomen. Het is niet gebleken dat zich in Heerhugowaard problemen voordoen met dergelijke 'spookraadsleden'. Voorgesteld wordt daarom de bepaling in de nieuwe verordening achterwege te laten en zo de verordeningen van Heerhugowaard en Langedijk op dit punt 'gelijk te trekken'.
2. *Reis- en verblijfkosten buiten het gemeentelijk grondgebied*
 Zowel in Heerhugowaard als in Langedijk worden reiskosten vergoed die raadsleden maken ten behoeve van de gemeente buiten gemeentelijk grondgebied. In Heerhugowaard wordt voor de hoogte van de vergoeding verwezen naar de regeling die geldt voor wethouders. In Langedijk gaat het om 'in redelijkheid gemaakte reiskosten'. Voorgesteld wordt aan te sluiten bij het VNG-model, waarin kosten voor openbaar vervoer worden vergoed en bij eigen vervoer wordt uitgegaan van de maximale kilometervergoeding die ook voor andere werknemers in de gemeente geldt (€0,19 per km). Voorts worden hierin parkeer-, veer- en tolgkosten meegenomen.
3. *Een aanvullende toelage voor leden van een onderzoekscommissies (155a, lid 3 GemW) of bijzondere commissie.*
 In artikel 3.1.2 t/m 3.1.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers 2019 zijn enkele commissies opgenomen waarvan de leden een extra vergoeding ontvangen, dan wel zouden kunnen ontvangen. Het gaat om de volgende commissies:
 - a. *Vertrouwenscommissie & rekenkamerfunctie*
 Voor de leden van een vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie is dit vastgelegd in het rechtspositiebesluit artikel 3.1.2. (€120,- per maand). Hier is geen sprake van een lokaal te maken afweging.
 - b. *Onderzoekscommissie (ex. Art 155a GemW)*
 Voor leden van een onderzoekscommissie is sprake van een verplichte vergoeding, maar is het aan de raad af te wegen hoe hoog deze vergoeding is. Zowel in Heerhugowaard als in Langedijk waren in de oude verordening hierover geen bepalingen opgenomen.
 Voorgesteld wordt voor de hoogte van het bedrag aan te sluiten bij de bedragen die zijn opgenomen in het rechtspositiebesluit inzake een vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie. Het gaat dan om een extra vergoeding van €120,- per maand.
 - c. *Bijzondere commissies*
 Het is mogelijk (niet verplicht) om een toelage op te nemen voor leden van een 'bijzondere commissie'. Het gaat dan om een commissie met 'een zodanig belang, belasting en tijdsbeslag dat die niet redelijkerwijs tot het reguliere werk van een raadslid geacht kunnen worden te behoren'. Hoewel in het verleden in Heerhugowaard geen gebruik is gemaakt van dergelijke bijzondere commissies

valt niet uit te sluiten dat dat in de toekomst wel het geval is. Voorgesteld wordt daarom dit artikel over te nemen uit de modelverordening en ook hieraan een bedrag te koppelen van €120,- per maand.

4. Voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden
Omdat raadsleden vaak een significant deel van hun tijd besteden aan het raadswerk, hebben zij minder mogelijkheden voor het opbouwen van een pensioenvoorziening. Ook hebben raadsleden niet altijd een inkomen naast het raadswerk. Conform artikel 3.1.9. van het rechtspositiebesluit **kan** de raad daarom bij verordening bepalen dat raadsleden jaarlijks een bedrag ontvangen ter hoogte van de raadsvergoeding van 1 maand. Om het raadswerk aantrekkelijk te houden voor zowel werkenden als niet- werkenden wordt voorgesteld van deze mogelijkheid gebruik te maken.
5. Nadere regels inzake scholing
Artikel 3.3.3. van het Rechtspositiebesluit stelt dat kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing worden vergoed door de gemeente. Het tweede lid stelt daarbij dat de raad nadere regels kan stellen met betrekking tot deze scholing. In zowel Heerhugowaard als in Langedijk waren hiertoe voorzieningen opgenomen in de oude verordeningen. Voorgesteld wordt de formuleringen over te nemen uit de modelverordening van de VNG, maar daarbij geen maximale bedragen op te nemen per raads- en/of commissielid. Wel is in de toelichting op artikel 6 in de verordening een richtlijn opgenomen als het gaat om de maximale vergoedingen voor scholing.

Voor alle overige onderwerpen en afwegingen geldt dat deze zijn gemaakt binnen het landelijk geldende rechtspositiebesluit en geen uitwerking hebben in de lokale verordening. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de regeling voor ICT-voorzieningen en de reiskosten voor raadsleden binnen de eigen gemeente, die voorheen moesten worden geregeld in de lokale verordening.

Overgangsrecht ICT-voorzieningen

Het nieuwe rechtspositiebesluit schrijft dwingend voor dat raads- en commissieleden worden voorzien van een telefoon en een computer (of ander device) door de gemeente. De optie waarbij raads- en commissieleden een vergoeding kregen ten behoeve van zelf aan te schaffen voorzieningen, is geschrapt. Concreet betekent dit dat een raads-/commissielid nog maar twee opties heeft: in bruikleen beschikbaar gesteld door de gemeente of niets.

Om te voorkomen dat er sprake is van een dubbele regeling, dan wel dat reeds verstrekte vergoedingen moeten worden teruggehaald, heeft het ministerie van BZK een overgangsregeling in het leven geroepen. Deze houdt in dat voor raads- en commissieleden die deze periode (vóór 1 januari 2019) al een vergoeding hebben ontvangen voor ICT-voorzieningen, in deze raadsperiode nog kan worden volstaan met de oude regeling.

De overgangsregeling betreft in alle opzichten een uitzondering. Raadsleden die na 1 januari 2019 zijn toegelaten kunnen er geen gebruik van maken en vallen onder het nieuwe regime. Voor hen is de keuze: een device in bruikleen of niets.

Kanttekeningen

Gelijk trekken verordeningen

De wens om de verordeningen van Heerhugowaard en Langedijk zoveel als mogelijk gelijk te trekken, is van invloed op de lokale keuzevrijheid. Afstemming is wenselijk met het oog op de aanstaande bestuurlijke fusie. Het is echter geen noodzaak en de beide raden hebben de mogelijkheid op onderdelen een eigen afweging te maken. Voorliggend voorstel wijkt af van het voorstel voorgelegd in Langedijk, in zoverre dat er in Langedijk geen sprake is van een overgangsregeling voor ICT-voorzieningen.

ICT-voorzieningen

In Heerhugowaard krijgen raads- en commissieleden, in de huidige situatie, nog een vergoeding voor de aanschaf van een PC of tablet. Om te voorkomen dat er twee regelingen naast elkaar gelden, wordt voorgesteld gebruik te maken van het eerder aangehaalde overgangsrecht. In

Langedijk werd reeds gewerkt met een bruikleenovereenkomst en is derhalve geen noodzaak tot een overgangsregeling.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van het vaststellen deze verordening zijn relatief beperkt. Ze kunnen echter niet los worden gezien van de financiële gevolgen die gepaard gaan met de invoering van het nieuwe rechtspositiebesluit. In de bijlage is een compleet overzicht opgenomen van de financiële consequenties van de wijzigingen in de rechtspositie van raads- en commissieleden. Hierin is tevens opgenomen in hoeverre deze consequenties onvermijdelijk zijn, dan wel nog een keuze van de raad vergen (kolom 'optioneel').

De minimale (onvermijdelijke) extra kosten zijn €18.643,-. Daarnaast is in het voorliggend voorstel gekozen voor de volgende optionele toevoeging:

1. Verzekering ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden (€39.938,-)
Raadsleden steken een significant deel van hun tijd in het raadswerk. Hierdoor hebben zij minder mogelijkheden zich te verzekeren tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Om die reden biedt de wetgever de gemeenteraad de mogelijkheid om raadsleden te voorzien van een extra toelage ter hoogte van één maand raadsvergoeding.

Communicatie

De verordening wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en via de reguliere kanalen van de gemeente.

Uitvoering

Na vaststelling van de verordening worden de consequenties verwerkt door de griffie, de afdeling personeelszaken en de afdeling financiën. Voor wat betreft de griffie gaat het om de juiste registratie en het informeren van de raadsleden over de concrete werkwijze (wat declareer ik waar en hoe?). Voor de afdeling personeelszaken is het van belang de wijzigingen te verwerken die van belang zijn bij het vaststellen en uitbetalen van vergoedingen en toelagen aan raads- en commissieleden. De financiële consequenties worden verwerkt door de afdeling financiën en dienen hun weerslag te krijgen in de begrotingen voor de betreffende jaren, dan wel een begrotingswijziging voor 2019.

Monitoring/Evaluatie

Er vind geen specifieke monitoring of evaluatie plaats. Wel kan vastgesteld worden dat in verband met de fusie per 1 januari 2022 een nieuwe verordening moet worden opgesteld.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij19-301	Bijlage 1 RB2019063 Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Heerhugowaard 2019
Bij19-300	Bijlage 2 RB2019063 Financiële consequenties wijzigingen rechtspositie raads- en commissieleden
Bij19-302	Bijlage 3 RB2019063 Was-woord-lijst Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019
Bij1615834	Verordening rechtspositie wethouders, raad- en commissieleden 2016

de griffier,

de voorzitter,

Heerhugowaard Stad van kansen

Nr.: RB2019063

Voor	HOP, SH, CDA, D66, ND PvdA, CU en GL
Tegen	VVD

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van de griffier en de voorzitter d.d. 8 augustus 2019;

gelet op het advies van de commissie Mens en Samenleving d.d. 17 september 2019;

gelet op: art. 95 t/m 99 van de Gemeentewet; art. 3.1.1; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.9; 3.3.2; 3.3.3; 3.4.1, 3.4.2; 3.3.8 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers 2019;

b e s l u i t :

1. De verordening rechtspositie Raads- en commissieleden Heerhugowaard 2019 vast te stellen.
2. Voor de raadsperiode 2018-2022 gebruik te maken van het overgangsrecht voor de raads- en commissieleden aan wie in 2018 al een belaste vergoeding is verstrekt voor ICT.

Heerhugowaard, 1 oktober 2019

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,